

Wat de conservatie betreft, werd, samen met de restaurateurs, beslist om een algemene reiniging te doen en de verf waar ze was losgekomen opnieuw te fixeren. Bovendien werd er gekozen om de originele verf te behouden en slechts een aantal kleine stukken bij te werken. Zo blijft de beeldengroep zijn authenticiteit behouden. Enkele ontbrekende delen werden daarom gereconstrueerd op basis van een foto waarop het standbeeld in zijn originele staat is afgebeeld.

Stéfane Antoine
Museumgids

Bibliografie

- DEBLON V., 'De Nationale Bank van België: een moderne architectuur', *In de kijker mei 2012*, Museum van de Nationale Bank.
- 'Definitie van een museum', ICOM, [https://www.museumregisternederland.nl/Portals/0/Downloads/ICOM-definitie.pdf geraadpleegd op 21/05/2014]
- MAES A., "Marcel Rau, créateur des 'méreaux' – Marcel Rau, schepper van de 'gildepenningen' ", *Tijdschrift voor het personeel van de Nationale Bank*, 2, 1952.
- Marcel Van Goethem. *Architecte D.P.L.G. Œuvres et études. 1940-1959*, Brussel, Nationale Bank van België, s.d.

Tijdelijk Museum

van de

Nationale Bank van België

GELD, EEN VERHAAL

de Berlaimontlaan 3 te 1000 Brussel.

Open van ma-vr, van 9-17 u.

Voor meer informatie, bel naar +32 2 221 2206 of per e-mail museum@nbb.be

Geïnteresseerd om ook het volgende nummer van de 'In de kijker' te ontvangen?

Verwittig ons via mail op museum@nbb.be

www.nbbmuseum.be

Juni 2014

In de kijker

Van de zolder naar het museum: de opwaardering van de collecties

Juni
2014

Als bezoeker hebben we vaak de neiging te denken dat het de belangrijkste opdracht van een museum is informatie via de collecties over te brengen naar het publiek. In werkelijkheid heeft een museum nog veel andere taken. Volgens de ICOM⁽¹⁾ is een museum een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die de getuigenissen van de mens en zijn omgeving documenteert en bekend maakt. Een museum moet deze getuigenissen eveneens verwerven, bestuderen en bewaren. Deze laatste opdracht, de bewaring, wordt in juni 'In de kijker' geplaatst.

Als gevolg van de verhuis van het museum naar de Berlaimontlaan werden enkele collectiestukken opgewaarderd. Zo sluiten ze beter aan bij de zaal waarin ze voor het eerst aan het publiek worden tentoongesteld. De restauratie heeft een diepgaand onderzoek naar bepaalde collectiestukken mogelijk gemaakt om zo een goede bewaring te verzekeren.

Het eerste object dat de aandacht trekt in het museum is de maquette van het huidige gebouw van de Nationale Bank. Dit gebouw werd aan het einde van de Tweede Wereldoorlog ontworpen door de architect Marcel Van Goethem. Het schaalmodel geeft de bezoeker een algemeen beeld van het gebouw waarin het Tijdelijk Museum thans gevestigd is. Tegenover de maquette van het huidige gebouw staat die van het pand dat ongeveer een eeuw eerder ontworpen werd door Hendrik Beyaert. Het toont duidelijk de evolutie in de bankarchitectuur en geeft een concreet idee van de omvang van het gebouw.

Maquette van het huidige gebouw van de Nationale Bank vóór de restauratie © Museum van de Nationale Bank van België

Maquette van het huidige gebouw van de Nationale Bank na de restauratie © Museum van de Nationale Bank van België

(1) International Council of Museums

Na de Tweede Wereldoorlog werd de verbinding tussen de stations Brussel-Noord en Brussel-Zuid aangelegd. De Bank heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt om verscheidene terreinen aan te kopen, en hierop werd vervolgens het huidige gebouw van de Nationale Bank gebouwd

Om de maquette 'museumklaar' te maken, drong een restauratie zich op. Het schaalmodel werd gemaakt in de jaren '80 en had een stevige opknappbeurt nodig. Hiervoor werd contact opgenomen met het Brusselse atelier dat destijds instond voor de realisatie ervan. De witte kleur werd behouden om het geheel te benadrukken en om het een zekere soberheid en evenwicht te geven. Er werden echter wel enkele elementen toegevoegd om alles waarheidsgetrouwer te maken. Een dak in plexiglas verwijst naar de glazen gewelven over een gedeelte van de Bank. Aan de noord- en zuidzijde van het gebouw werden eveneens 'Het geknielde meisje' van Charles Leploe en 'Zittende vrouw' van Georges Grand geplaatst. Deze beeldjes werden vervaardigd uit bestaande polyesterfiguren die omgevormd werden naar het profiel van de sculpturen. De stenen ornamenten op de zijgevels werden daarentegen niet weergegeven op de maquette omdat de schaal dit niet toeliet.

De collectie van het museum telt echter wel verschillende plaasteren modellen die dienden om deze decoraties te fabriceren, dit in het midden van de 20ste eeuw. Ze werden uitgevoerd door beeldhouwer en muntgraveur Marcel Rau. Hij zocht naar een evenwicht tussen de strakke lijnen van het gebouw en de decoratieve elementen. Bovendien herinneren ze door hun vorm de bezoekers aan muntstukken. Hierdoor vormen ze een onbetwistbaar symbolisch verband met de functie van het gebouw.

Gildepenningen op de noordelijke zijgevel van het gebouw van de Nationale Bank van België © Nationale Bank van België

De naam 'gildepenningen' of 'méreaux' verwijst naar medailles die in de middeleeuwen werden gemaakt door de leden van de ambachtsgilden, waarvan op de keerzijde hun vak werd afgebeeld. Marcel Rau vervaardigde 56 gildepenningen, waarmee hij 56 beroepen belichtte, waaronder een aantal zeer moderne jobs voor die tijd. Zo staan onder meer de schoenmaker, de bloemist en ook de spoorwegbeambte op de modellen. In het algemeen symboliseren deze elementen het economische leven. De kunstenaar probeerde in de verschillende projecten een eenheid te bewaren om een homogene serie af te kunnen leveren.

Plaasteren model van een van de gildepenningen op de noordelijke zijgevel van het gebouw van de Bank © Museum van de Nationale Bank van België

illustreren wordt in het Tijdelijk Museum een beeldengroep uit de tweede helft van de 19de eeuw, afkomstig uit de Bankstraat, tentoongesteld.

Dit beeldhouwwerk van beschilderd plaaster stelt twee putti⁽²⁾ aan weerszijden van een bijenkorf voor. De spaarzaamheid wordt benadrukt door bijen die rond de bijenkorf vliegen. De ene putto houdt een hamer vast, als teken van de arbeid, terwijl de andere een beurs gevuld met muntstukken draagt. Samen onderstrepen deze verschillende attributen het belang van arbeid om geld te verdienen. Dit beeldhouwwerk was oorspronkelijk geplaatst in de kroonlijst boven de majestueuze trap van het gebouw. Het was de bedoeling om de sculptuur van op afstand te bekijken. Daarom werden de gelaatsuitdrukkingen van de twee jonge kinderen geaccentueerd en zelfs bewust overdreven.

Ook hier bleek het noodzakelijk om de beeldengroep te laten restaureren alvorens ze tentoon te stellen in het museum. Er werd dus onderzoek gevoerd in de archieven van de Bank met de bedoeling de specialisten een maximum aan informatie te bezorgen. De identiteit van de kunstenaar werd echter niet teruggevonden.

Sculptuur van twee putti rond een bijenkorf, tijdens de restauratie © Museum van de Nationale Bank van België

(1) Een putto is een mollig kinderfiguurtje